

İNTERNET SANSÜRÜ TARTIŞMALARI VE MACERASI PANELİ (27 MAYIS 2011)

27 Mayıs 2007 tarihinde aramızdan ayrılan, 1987 yılında Şubemiz Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı görevini yapan değerli üyemiz Ataman Kınış anısına, 27 Mayıs 2011 Cuma günü saat 19:00`da `Türkiye`de İnternet Sansürü Tartışmaları ve Macerası` başlıklı söyleşi/forum düzenlendi.

Etkinlik, Ataman Kınış anısına bir dakikalık saygı duruşunun ardından Kınış'la ilgili slayt gösterisi ile başladı.

Etkinliğin açılış konuşmasını EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Ramazan Pektaş yaptı. Pektaş şunları söyledi; "Forum söyleşiye gelen herkesi EMO Ankara Şubesi adına saygıyla selamlıyorum. Bir daha kavuşulmayan ayrılıklar beklenmedik zamanlarda gelir. Geçtiğimiz haftada bir dostumuz, arkadaşımız Servet Solmaz'ı kaybettik. Servet Solmaz'ı da sizlerin huzurunda saygıyla anmak istiyorum. Servet'in acısı hepimizde daha yeni. Yokluğuna henüz alışamadık. Tıpkı Halil Eker'in, Cihan Kayıket'in, Ataman Kınış'ın ayrılıklarına alışamadığımız gibi Servet'in yokluğuna da alışamıyoruz.

Ataman Kınış mesleğini iyi yapan mühendislerden birisiydi. Odamıza hepimize bir çok anlamda örnek olmuş, çalışmalar yapmış katkı sunmuş büyüğümüzdü. Fotoğraflarda da gördük iyi bir aile babası, iyi bir eş mesai arkadaşı. Toplumsal konulara duyarlılığa bir başka erdemi. Bu duyarlılığı olmasa EMO'da herhalde herhangi bir göreve seçilmez, ya da buralarda bu görevleri yapmazdı. Belki bir çoğumuzun bu gibi değerleri tekrar inceleyip onların peşinden nasıl gidilebilir, o koşullarda mücadeleyi getirdikleri yerden bayrağı nasıl daha ileri taşınır konusunda tartışıp kendimize görevler biçmemiz bu görevleri yerine getirmek için çok samimi çabalarımızın olması gerektiğini düşünüyorum. Duygusal günlerde böyle söylenmesi bekleniyor ama böyle söylenmeyi böyle davranmayı da hayatımızın her gününe yaymak gibi bir başka görevimiz olduğunu düşünüyorum. Ataman Kınış ve diğer değerler hayatları boyunca ülkeleri, meslek Odaları için çok önemli çalışmalarda bulundular. Onların bu mücadelelerinde bayrağı bizlerin alıp devam ettirmesi gerekiyor. EMO hafızası olan bir örgüt. Kendisine emek veren, çalışmalara katılan dostlarını unutmuyor. Bir çok dostumuzu bu şekilde etkinliklerle anıyoruz. Bu anmalarda onların ne kadar iyi insan olduğunu söylemekle kalmıyoruz mücadelelerini bir adım ileri götürecek tartışmalar çalışmalar

yapmaya çalışıyoruz.

Bir çoğumuz farkında değiliz o kadar çok yasağa alıştık ki hayatımızda yasak olmaması ancak sürpriz olabiliyor. 12 Eylül'den sonra yasaklar çok gündeme gelmişti. O zaman toplumsal duyarlılığın daha üst noktada olduğu yerdeydik. Bir çoğumuz hatırlar 'Yasaklar' diye bir kabare olmuştu. O günleri yaşayanlar daha iyi görüyor, daha yasakçı daha baskıcı bir ülkede, dünyada yaşıyoruz. Teknoloji geliyor ama teknoloji insanları baskı altına almak izlemek, özel hayatlarına yönelik yabancı gözü sokmak için kullanılıyor. Ancak toplumun 12 Eylül dönemindeki gibi bile itirazı yok. Bu konuda toplumsal gelişmelere nasıl katkıda bulunuruz diye kendimize görev çıkartmamız gerekiyor."

Pektaş'tan sonra söz alan Ataman Kınış'ın oğlu İrfan Kınış, "Babamı kaybedeli 4 yıl oldu. 4. yılımızda babamı 4 kere andık. Ramazan Bey'in şahsında EMO'ya teşekkür ediyorum. Çok teşekkür ederim geldiğiniz için" dedi.

"Web toplumsal bir yaratı"

İrfan Kınış'ın ardından söyleşi/forumun yöneticiliğini yapan EMO Ankara Şubesi Örgütlenme Sekreteri Oktay Dursun söz aldı. Oktay Dursun şöyle konuştu, "Büyüklerimizden aldığı bu bayrağı ayakta tutmaya sürdürmeye devam ediyoruz. Gündemde olan bir forum/söyleşi düzenliyoruz.

İnternet hayatımızın her alanında var. Bugün Türkiye'de bugün 23 milyon internet kullanıcısı bulunuyor. İnternetin doğuşu aslında askeri bir projeye dayanıyor. İnternet Türkiye'ye 90'ların ortasında geliyor 2000'lerin başında geniş bant internet internetin yayılımıyla kullanıcı sayısı artıyor.

Bugün web sitesi dediğimiz şeyi yaratan kişi Tim Berners-Lee şöyle bir değerlendirme yapıyor; 'Web teknik olmaktan çok toplumsal bir yaratı. Onu teknik bir oyuncak olarak değil toplumsal etki için tasarladım. İnsanların birlikte çalışmasına yardımcı olması için. Web'in nihai hedefi dünyadaki asal varoluşumuzu ayakta tutmak ve daha ileriye götürmek.'

Bir alıntı daha yapacağım, 'Teknoloji uzmanları ve girişimciler web'i sömürmek için şirketler kurup birleşirken 'web nasıl benim olur?' sorusuna kitlenmiş görünüyorlardı. Bu arada Tim tam tersine web nasıl sizin olur diye soruyordu.' Bu bakış açısı önemli bir bakış açısı. Bizler de web teknolojisine internete

sahip çıkmamız gerekiyor. Hukuk, teknolojinin gerisinde geliyor, bu anlamda düzenlemelerde bazı sıkıntılar var. Sansür konusunda 5651 Sayılı bir yasa çıktı. Biri geçen sene biri yakın tarihte olmak üzere büyük eylemler düzenlendi. G 8 öncesi e G8 forumu düzenlendi. Web'in büyük girişimleri medya patronları oradaydılar. İnterneti nasıl düzenlemeliyiz nasıl burayı kontrol etmeliyiz diye tartıştılar.

Orada Profesör Lawrence Lessig, 'İnternetin geleceği facebook, google, twitter değil. Buradakiler geleceği temsil etmiyor.' dedi"

“Kanun koyucular interneti basılı yayın gibi görmekte”

Türkiye’de İnternet Sansürü Tartışmaları ve Macerası söyleşi/forumuna katılan bilişim hukuku uzmanı avukat Çağatay Cengiz, 'internet ve sansür' konusuna değindi. Daktilo kuşağı denilen kanun koyucuların interneti basılı yayın gibi gördüğünü ve sıkıntılarının buradan kaynaklandığını vurgulayan Çağatay Cengiz şunları söyledi, "Sıkıntılar, daktilo kuşağı dediğimiz kanun koyucularının interneti basılı yayın gibi görmesinden kaynaklanıyor. İnterneti basılı yayından uzaklaştırırlarsa daha sağlıklı yorum yapabilirler. Sansür değişik tanımı var. Bir tanım hoşuma gitti, o tanımda şöyle deniliyor, 'siyasal iktidarların kamu yararı açısından sakıncalı gördüğü haber, resim, film, yazı, kitap ve oyunların önceden incelenerek bazı bölümlerinin ya da tümünün yasaklanmasıdır.' Sansür siyasi iktidarın tekelindedir. İlk sansür ne zaman yapılmış diye merak ettim araştırdım. Daha eskisi vardır da Çin Seddi'ni yaptıran imparator bilimsel eserler dışında bütün kitapların yakılmasını emretmiş. Osmanlı'da sansür 1864'te çıkartılan basın tüzüğü ile uygulanıyor ki bu yasa epey bir süre Türkiye’de uygulandı. 5680 Sayılı Basın Kanunu’nu sansürü düzenliyor. Bu yenilenmiş hali. 'Basılmış eserler yoluyla işlenen suç yayım anında oluşur. Süreli ve süresiz yayınlarda

oluşan suçlardan eser sahibi sorumludur. İnternette yapılmak istenen şey de aslında bu. İnternet sitesinin sahibi olsun hosting sahibine benzer sorumluluklar yükleniyor.

İnternet haberleşme aracı ağı. İnternet üzerinden bilgi daha çok paylaşıyor, bir takım bilgilere daha net ulaşabiliyoruz. Ne kadar yasaklanmak istense de x ülkedeki olaylardan daha çabuk haberdar oluyoruz. İnternet aslında yasaklanmıyor erişim engelleniyor. Bugün basit bir x siteye yasaklama konusunda DNS server değiştiriliyor. O IP'yi tanımlayan başka bir server yazdığınızda yasaklanmış internet sitesine bağlanıyorsunuz. Bu sefer DNS değil IP blok yapıyorlar siz proxy ile bağlanıyorsunuz. İnternette yasaklama yerine kendi kurallarına sahip çıkılsa herhangi bir sıkıntı olmaz.

“İnternet google ve facebook'tan ibaret değil”

Geçtiğimiz günlerde Fransa'da internet ile ilgili toplantı yapıldığını bu toplantıya facebook, google vb. şirketlerin katıldığını kaydeden Cengiz internetin google ve facebok'tan ibaret olmadığını söyledi. Cengiz şöyle konuştu, "Binlerce internet sitesi blog var onların da Fransa'daki toplantıda temsil edilmesi gerekiyordu. Ben inanıyorum ki internet su ile doldurulan balon gibi. Nereden sıkısanız balon oradan şişmiş olacak.

İnternet şu aşamada sınırlandırılmaz ama hukukçu olarak ben şahsın değerlerinin korunmasından yanayım. Kanun koyucu bunun için usul kanununda bir değişiklik yapması gerekti. Telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimde 'hâkim kararıyla iletişimi denetleyebilirim' dedi. Anayasada iletişim özgürlüğü var. Orada ancak hâkim kararıyla bu sınırlandırma yapılır deniliyor. Ceza usul kanunumuzda böyle bir düzenleme getiriliyor. Böyle bir düzenleme getirilirken bir takım katalog suçlar veriliyor. Bu suçların haricinde iletişim denetlenemez. Nedir bunlar, 'göçmen kaçak-

çılığı, kasten öldürme, işkence, cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı, uyuşturucu ve uyarıcı madde imal ticareti, parada sahtecilik, suç işlemek için örgüt kurmak, fuhuş, rüşvet.' 14'e yakın suç var. Bu suçların dışında kimsenin telefonu dinlenemez, e posta denetlenemez, nerelere bağlandığı denetlenemez. Burada en çok mağduriyet hakaret sövmeye çıkıyor. Diyelim ki benim kaset görüntüm çıktı ben bunu yasaklatamıyorum. Ancak müstehcen kaset olursa bunun erişimini yasaklayabiliyorum. Benim hakkımda iftira kampanyası oldu bunlarla ilgili herhangi bir yaptırım yaptırıyorum. EMO'yu ele alalım. EMO ile ilgili olarak internet üzerinden olumsuz herhangi bir yayın olduğunda kanunun eli kolu bağlı. Kanun koyucu size diyor ki 'git yayın yapanı bul oraya mail at. O da 2 gün içinde bunu kaldırsın kaldırmazsa sulh cezaya başvur sulh ceza düzeltme hakkı versin sana.' Yayın orada hâlâ var. Devlet kendisine karşı işlenen suçlarda daha sert, yasaklama getiriyor. Kanun koyucu burada biraz sınırlı kalmış."

"Yasaklamalar sürerse internet yer altına inebilir"

Sansürlenmiş ve yasaklanan internetin yer altına inebileceğine dikkat çeken Çağatay Cengiz, hukuka uygun olmayan bu düzenlenenin bir şekilde bir yerlerden döneceğine inandığını söyledi.

Cengiz şöyle konuştu, "5651 Sayılı Kanun internet üzerinden işlenen suçlarla mücadele kanunu, filtreleme engelleme diye geçen kanun. Bunun 8. maddesi sadece bu suçlarla ilgili. Bu suçlar neler, 'intihara yönlendirme, çocukların cinsel istismarı, fuhuş, uyuşturucu kullanılması kolaylaştırma, müstehcenlik, kumar oynanması için yer ve imkân sağlanması, sağlık için tehlikeli madde temini.' Bu suçlar dışında da internet erişimi engellenemiyor. Buna itiraz yok. Mahkeme karar verdi ben buna itiraz edemiyorum kanun itiraz merciini kaldırmış.

Diyelim ki youtube... Ben youtube'da bir üniversite hocasının derslerini takip ediyorum, elektrik elektronik bilgisayarla ilgili projeyi takip ediyorum. Ben sadece x bir konudan dolayı youtube bağlanamadım. O yayın kalkmasına rağmen bağlanamadım.

Neden? Çünkü itiraz yok. Hâkimi ikna edecek mekanizma itiraz yok. 5651 sayılı kanun 8. maddesi diyor ki, çocukların cinsel istismarı ve müstehcenlik varsa hakim kararına da gerek yok Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı r'esen bu yayınlara ilişkin erişimi engelliyor.

Alan adı nedir; Barındırma. Çoğu barındırma sitesinde birden fazla alan adı barındırılıyor. Bir IP'yi bir çok domaine entegre ediyor. Arkadaşımızın internet sitesinde müstehcen yayın var diye benim de internet sistemi engelliyorsun. Google'un tüm IP'lerini filtreleyince google'dan barındırma hizmeti alan kişiler e posta hizmeti alan kişiler bu siteye bağlanamadı.

Halbuki itiraz mekanizması olsa itiraz ederim daha çabuk sonuca ulaşırım.

Engellenen internet sitesine bağlanırsanız ne olur? Şöyle bir ilginç durum var, halk arasında bilinen adı ile alacak verecek davasına -bize göre özel hukuk davalarına- ilişkin hakim ihtiyati tedbir kararı verirse, diyelim ki x dernek seçim yapacak mahkeme ihtiyati tedbir kararı verdi ona rağmen seçim yaparsanız 6 aydan 2 yıla kadar hapis cezası verilebiliyor. İhtiyati tedbirle internet sitesi engellendi, girdiniz, 6 aydan 2 yıla kadar hapis cezası alıyorsunuz. Ama hukuk mahkemesinin verdiği 5651 Sayılı Kanun'a göre verdiği karara göre, kullanıcıya bir yaptırım yok. Ceza internet servis sağlayıcıya var. Bağlanana herhangi bir ceza yok rahatça bağlanabiliriz.

Şu ana kadar müstehcen yayın gerekçesiyle 80 binden fazla erişimi engellenmiş site bulunuyor. Buna kriteri veren TİM'de hukuk grubu. Bu grup karar veriyor teknik olarak site kapatılıyor. Çoğu site müstehcenliğe kurban gidiyor. Google'da cinsel hastalıklarla ilgili tarama yapan tıp doktoru çıkan sonuca bastığında ilgili siteye bağlanamayabilir çünkü filtrelemeye takılabilir.

Çocuk psikologu internette araştırma yaparken çocukların cinsel istismarı maddesine takılıp bağlanamayabilir.

Çözüm aslında ülke bazında yapılmamalı, dünya ülkeleri ile çözülmeli. Siber suçları sözleşmesi diye bir şey var. Türkiye bu maddeyi yeni imzaladı. Bana göre en büyük tehlike internette hakaret sövmeye, kişilik haklarına saldırı bu suçlarla mücadele edilmeli.

Filtrelemeye uymazsanız size herhangi bir ceza yaptırımını yok. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu uygulama esaslarını belirtir karar alır. Madde 1, devlet ne derse internette o olacak.”

“Toplantıdan son gün haberimiz oldu”

Ulaştırma Bakanlığı altında toplanan İnternet Kurulu'nun toplantı çağrısından son gün haberdar olduklarını, internet sansürü ile ilgili olarak bu kurula yazılan yazılara yanıt alamadıklarını söyleyen ve bu kurula EMO adına katılan EMO Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Bozkırılıoğlu da şunları söyledi, “İnternet Kurulu'nun toplantısından medyadan haberdar olduk. Çeşitli basın kuruluşlarında ‘İnternet Kurulu, STK’ları, konuyla ilgili paydaşları, konuyla ilgili ses çıkartmış insanları bir araya getirip internetin güvenli kullanımı ile ilgili alınan kararı tartışacak’ diye haber çıktı. Haberi okuduk. EMO olarak BTK’ya, ‘böyle karar almışsınız ama nasıl uygulayacaksınız’ diye mektup gönderdik ancak herhangi bir cevap gelmedi.

En önemlisi bu alanı var eden mühendisler bizim üyelerimiz. Bu alanı düzenleme görevi bir anlamda bize verilmiş durumda. Bu konuda söz söyleyeceklerin başında geliyoruz. İnternet Kurul Başkanı ile görüşüp toplantının nerede olduğunu son gün öğrenip toplantıya katıldık.

BTK şöyle bir kurul; Bilgi Teknolojileri Kurulu var. Bunun bir alt birimi Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı. 70 bin insanı dinleyen, dinlemelerin yapıldığı, internet sansürünü düzenleyen başkanlık. Bunun altında internet dairesi başkanlığı var. Onun başkanı Osman Bey toplantıya gelmiş. Bu toplantıda insanlar internetin güvenli kullanımı ile ilgili çekincelerinden bahsetti. Toplantıda söylenen şu ‘standart profile hiçbir şey olmayacak eskisi gibi devam edecek.’ İnternetin güvenli kullanımında şöyle sıkıntı var, beyaz ve siyah liste devlet tarafından belirleniyor. Artık filtre sisteminde her ne kadar standart eskisi gibi çalışacak dense de, değişik yöntemlerle internete girilmesi engellenecek.

DNS filtrelemesi ile interneti kesiyorlardı. IP adresi bazında kesmeye başladılar. Bu kararlar birlikte port bazında kesecekler. Belli profiller için Msn’i kesebilecekler, ftp’yi kesebilecekler. Böyle bir alt yapıyı kuracak devlet. Bununla ilgili görüşüldü. Danıştay’da bu karara yönelik iptal davası var. BTK topu çocuk istismarı üzerinden döndürüyor. Siyasilerin belli alanlarda belli şeylerin söylenmesine müdahale isteklerinden kaynaklanıyor.”

KONYA'DA ELEKTRİK SEKTÖRÜNÜN SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ PANELİ (25 HAZİRAN 2011)

7 Haziran 2007 tarihinde geçirdiği kalp krizi sonucu yaşamını yitiren EMO eski Konya İl Temsilci Yardımcısı İsmail Hasırcı anısına, 25 Haziran 2011 Cumartesi günü EMO Konya İl Temsilciliği tarafından "Konya'da Elektrik Sektörünün Sorunları ve Çözüm Önerileri" konulu panel düzenlendi.

Oturum Başkanlığı'nı EMO Konya İl Temsilcisi Ali Kemal Başaran'ın yaptığı panele Mehmet Ali Atay (EMO Ankara Şubesi Enerji Komisyonu Üyesi), Nurettin Çetinkaya (Selçuk Üniversitesi Öğretim Üyesi-Konya İl Temsilci Yardımcısı), Önder Kazazoğlu (MEDAŞ Genel Müdürü), Ramazan Pektaş (EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı) konuşmacı olarak katıldı.

EMO Konya İl Temsilcisi Ali Kemal Başaran panelin açılışında yaptığı konuşmada şunları söyledi, "2008 yılında vefat eden MEDAŞ Genel Müdür yardımcılığından emekli olan daha sonra EMO Konya İl Temsilci Yardımcılığı görevinde bulunan İsmail Hasırcı anısına elektrikle ilgili değişik paneller düzenlemekteyiz. Özelleştirilen ve MEDAŞ'ı iki yıldır idare eden MEDAŞ genel müdürünün ve Elektrik Mühendisi arkadaşlarımız tarafından Konya'da elektrik sektörünün sorunları ve çözüm önerileri burada masaya yatırılacak. Katılımcılar sorunları hiçbir siyasi fark gözetmeksizin elektrikle ilgili çözüm önerilerini panelde tartışacağız.

"Dünyadaki savaşlar enerji savaşları haline gelmiş durumda"

EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Taylan Özgür Yıldırım açılış konuşmasında şunları söyledi; "EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu adına etkinliğimize hoş geldiniz demek istiyorum. İsmail Hasırcı çok çalışkan ve mücadeleci bir örgüt üyesi ağabeyimizdi. Onu her fırsatta anmaya onun adına etkinlikler düzenlemeye devam ediyoruz ve devam edeceğiz. Bugün konuşulacak mevzu sadece Türkiye'nin değil dünyanın da politik gündemini işgal ediyor. Elektrik sektörünün sorunları dünyadaki enerji politikalarının Türkiye'ye yansması. Küçük düzlemde düşündüğümüzde Konya'ya yansması. Dünyadaki savaşlar enerji savaşları haline gelmiş durumda. Irak'ta Ortadoğu'da yaşananlar enerji kaynaklarına sahip olmak için in-

sanların yaşamlarına müdahale edilir hale gelmiş durumda. Bu savaşlar kanla yürütülüyor. Petrol olsun, su olsun, bu kaynaklardan olsun bu üretim sürecinin ayağını oluşturuyor. Türkiye'de enerji politikaları dünyadan çok bağımsız ilerlemiyor. Her ne kadar Avrupa'da artık nükleer gibi bir takım doğayı ve çevreyi ikinci plana iten kâr odaklı enerji politikaları bir kenara itilirken, Türkiye'de nükleer santraller tüp kullanımı ile özdeştirilir halde devam ediyor. Japonya'da Fukuşima'da yaşanan patlama Çernobil'den sonra nükleere bakışı halk nezdinde bir kez daha değerlendirmeye sevk etti.

İnsan yararına çevre yararına toplum yararına enerji politikaları üretmek daha da anlamlı hale geliyor. Yenilenebilir enerji kaynaklarda üretimin zenginleştirme daha önemli hale geliyor. Japonya gibi atom bombası felaketleri geçirmiş bir ülkede dahi bir nükleer felaket ölümlere neden olduğunu görüyoruz. Türkiye gibi deprem bölgesinde Akkuyu'da nükleer santral yapımı gündeme getiriliyor ve nükleer santraller devleti yönetenler tarafından tüpgaz kullanımı ile eşdeğer olarak nitelendirilebiliyor maalesef.

EMO olarak hep vurguladığımız enerjinin halkın ve kamunun hizmetinde olması, kâr hırsına teslim edilemeyecek hak olduğu vurgusu. Mühendisliğin toplumsal boyutunu vurgulayarak çevrenin ve doğanın gelişimini bozacak her türlü üretimin yanlış olduğunu söylüyoruz. Karadeniz'de her türlü dereye HES yapımı tartışılıyor ve yapılmaya başlandı. Doğa talanı söz konusu. Mühendis olarak şunu da vurgulamak gerekiyor, sadece bizim derdimiz enerji üretimi midir? EMO'nun bir yapısı olarak bunun toplumsal, çevre, insan ayağını ya da orada yaşayan insanların doğanın gelişimini ne tür etkileyeceğini tartışmamız gerekiyor. İnsani olarak topluma çevreye doğaya karşı sorumluluğumuz var. Avrupa'da nükleer terk edilir noktada. En son Almanya'da halk hareketinden sonra nükleerden vazgeçildiği devlet tarafından deklare edildi. Biz toplumu çevreyi doğayı koruyacak yenilenebilir enerji kaynaklarını tartışmak bunları geliştirmek durumundayız. EMO olarak enerjinin kamusalından doğru politika üretmeye söylemimizi büyütme çalışıyoruz. 24 Ocak süreci 12 Eylül askeri darbesinden sonra ciddi olarak Türkiye'de özelleştirme furyası başladı. 2002 yılından sonra satılmadık kamu kurumu kalmadı. Özelleştirme ayağı iştahı ka-

bartıkça kabartıyor. Özelleştirme elektrik sektörüne de ulaştı. Her zaman özelleştirme yanlıları tarafından 'özelleştirmeler sonunda işsizlik azalacak hizmet kalitesi artacak' denildi. Bunun yansımaları ne elektrik sektöründe ne diğer sektörlerde görmedik. Telekom bunun ayağıdır, elektrik ayağıdır. Tüketicilere bir şekilde zamlı tarife olarak yansıyan özelleştirme bedellerini görüyoruz. Elektrik iletim hatlarının özelleştirilmesi gündeme geldi. Yandaş sermaye gruplarının birikimlerini artırma noktana gelindi. Hizmet kalitesini üretimi artırmaktan ziyade üretimin bir şekilde yok edildiği ve istihdamın azaltıldığı dolayısıyla güvencesiz iş koşullarının yaratıldığı bir politika olarak Türkiye'de karşımıza çıkıyor.

Nükleer gibi doğayı çevreyi insanı bir kenara iten politikalar yerine doğayı çevreyi insanı önemseyen bunu ön plana koyan enerji politikaların üretilmesi gerekmektedir. Enerji sermayenin çıkarları değil kamunun çıkarları için kullanılmalıdır. Enerjinin kâr aracı değil halkın hizmetine sunulması gereken hak olduğunu düşünüyoruz."

İsmail Hasırcı'nın oğlu Emre Hasırcı da etkinlikle şöyle konuştu, "EMO Ankara Şubesi ve EMO Konya İl Temsilciliği'ne bu etkinliği düzenlediği için teşekkür ederim. Aradan üç yıl geçti her sene bu panel düzenleniyor. Bu süre bizim için acımızın her gün aynı kaldı. İnsanlığıyla kişiliğiyle yaşamıyla herkese örnek olan bir insandı babam. Her gün onu güzel kahkahası ile hatırlamaya çalışıyoruz."

İsmail Hasırcı ile ilgili slayt gösteriminin ardından panele geçildi. Panelde ilk olarak EMO Ankara Şubesi Enerji Komisyonu Üyesi Mehmet Ali Atay "Konya İlinin Elektrik Enerjisine Genel Bakış" konulu sunumunu yaptı.

Türkiye'de kaynak türüne göre elektrik üretim kurulu gücü hakkında bilgi veren Atay, elektrik üretimi ve kurulu güçlerin Konya ili Türkiye karşılaştırmasını yaptı. Konya ilinde 198,59 MVA üretim gücü bulunduğunu yıllık elektrik üretiminin 690.438.000 kwh/yıl olduğunu kaydeden Atay Türkiye'de yıllık üretim gücünün 50.004 MVA, 210. 120.000.000 kwh/yıl olduğunu söyledi. İletim güç transformatörlerinin Konya ili ve Türkiye değerlerinden bahseden Mehmet Ali Atay sunumunda Konya'da trafo merkezlerinin yıllara göre puant yüklerini izleyenlere aktardı.

Atay sunumunda önerileri şöyle sıraladı; "Belediye Başkanlıklarınca; yeni imar planlarında hazırlanmasında veya imar planlarında değişiklik yapılması çalışmalarında bulvar, cadde, yollardan geçecek olan havai hatlı / yer altı şebekelerin yapılabilmesi için

güzergâh tespitlerinin müşterek çalışmalarla yapılması,

Müştereken yapılacak olan çalışmalar esnasında zorunlu olarak bulvar, cadde, yolları enine çok sayıda noktadan geçmek yerine masraflarına ortak katılım sağlanarak ,daha az sayıda küçük kanallar tesis edilerek şartıyla kullanıcıların ihtiyaçları sağlanmalı, Belediye Başkanlıklarınca; yerleşime açılacak mega kent niteliğinde yerleşim alanlarının tüm alt yapı ihtiyacını karşılamak amacıyla tesis edilecek elektrik,su, telefon, kanalizasyon iletim hatlarının tekniklerine uygun olarak bulunacak alt yapı tesislerinin planlı ve programlı şekilde galeri sistemine geçilmesinin çareleri aranmalı. Belediye Başkanlıklarınca; yerleşime açılacak mega kent niteliğinde yerleşim alanlarının tüm alt yapı ihtiyacını karşılamak amacıyla tesis edilecek elektrik, su, telefon, kanalizasyon iletim hatlarının tekniklerine uygun olarak bulunacak alt yapı tesislerinin planlı ve programlı şekilde Galerisi sistemine geçilmesinin çareleri aranmalı. Kente hizmet veren alt yapı kuruluşları tümü, uzun, orta, kısa süreli planlarını diğer alt yapı kuruluşlarının yapmış oldukları planları da göz önüne alarak ve hizmetlerin birbirini tamamlayacak nitelikte ve şekilde hazırlamak zorundalar.

Kent'e hizmet veren alt yapı kuruluşları tümü,alt yapı tesislerini CBS sistemi ile takip etmek zorundalar.

Anılan sistemi kurulması ve varlığı AYKOME tarafından alt yapı çalışmalarında ön şart olarak istenmelidir. CBS sistemi olan kuruluşların alt yapı çalışmalarında diğer alt yapı kuruluşlarla bilgileri paylaşmalı ve koordinatları istenen tesislerin gösterilmesi bu yöntem yapılmalıdır. Bu konuda gerekirse yasal düzenleme yapılmalıdır. Kent'e hizmet veren alt yapı kuruluşları tümü,alt yapı çalışmalarında yaptıkları işler kadar diğer kuruluşunda işlerinin önemli olduğunu kabul etmeleri gerekmektedir. Anılan sistemi kurulması ve varlığı AYKOME tarafından alt yapı çalışmalarında ön şart olarak istenmelidir. Alt yapı kuruluşları, serbest iradeleriyle yönetilmesi gerekmektedir.Alt yapı kuruluşlarında mevcut teknik bilgi ve donanımların (personel ve araç –gereç olarak) güçlendirilmeli.

Kente hizmet veren alt yapı kuruluşları tümüne ait, alt yapı tesislerinin işletme bakımına mani olacak ve kentli kişiler/kuruluşlar tarafından tesis,yardımcı tesislerin yapılandırılmaması ilgili Belediyeler tarafından müsaade edilmemesi. Kent'e hizmet veren alt yapı kuruluşları tümü, kendi uzmanlık alanı/alanları dışındaki alt yapı çalışmalarını yapmamaları gerekmektedir. Aksi takdirde hizmetin sunulmasında farklılıklar meydana gelmekte hizmet kalitesinin sunulmasını etkilemektedir."

“Kayıplar maliyete eklenirken kaçaklar için hukuki takibat ve yaptırım uygulanmalı”

Panelde ikinci olarak Selçuk Üniversitesi Öğretim Üyesi EMO Konya İl Temsilci Yardımcısı Nurettin Çetinkaya aldı. “Elektrik Sektörünün Sorunları ve Çözüm Önerileri” başlıklı sunum yapan Çetinkaya, Konya ilinde kişi başına düşen elektrik tüketiminin 1.967 kWh/yıl olduğunu belirtti.

Kayıp kaçak oranı tanımlanmasının kullanılmaması gerektiğini, kayıpların maliyete eklenirken kaçaklar için hukuki takibat ve yaptırım yapılması gerektiğini vurgulayan Çetinkaya, şunları söyledi, “MEDAŞ, maalesef, sineğin yağını aldıktan sonra kalanını da yakıp elektrik üretmeyi düşünen bir anlayış görünüyor. Çalışanların çoğu huzursuz. Bu yüzden ne etliye ne de sütlüye karışıyorlar. Düşük ücret alıyorlar. Şirketlerini sahiplenme duyguları eksik. Tüketiciler; Kanun, yönetmelikle yapılması ve uyulması gereken bütün kurallara gerçekten uyulması gerektiğine inanmalıdır. Elektrik için ödenmesi gereken ücretleri ödemekten kaçmamalıdır.

‘Af’ kelimesinin her zaman her durumda karşısına çıkacağını düşünmemelidir. Ödenmeyen her faturanın toplam hizmet kalitesini düşüreceğini asla unutmamalıdır. Serbest çalışan mühendisler; Elektrik Mühendisleri yaptığından emin olmalı ve imzasının arkasında gururla durabilmelidir. Mesleğine sahip çıkmalı ve meslektaşlarını düşman olarak görmemelidir.

En düşük (min) ifadesi, bunun altındaki değerler kabul edilemez demektir. Bu durumda her türlü elektrik faaliyetinin faturasının mutlaka zamanında denetlenmesi gereklidir. Yıllonunda yığılan faturaları kim denetleyecek? Eğitim; çalışma alanları birçok açıdan birbirinden tamamen farklı olan “Elektrik” ve “Elektronik” Mühendisliği dalları bazen kesişebilmektedir.

Ama çoğunlukla farklıdır. Buna rağmen maalesef “Elektrik Mühendisliği” bölümleri ile “Elektrik-

Elektronik Mühendisliği” bölümleri arasında sayı bakımından bir uçurum vardır.

Aslında sayı açısından olması gereken tam tersidir. Elektrik malzemeleri ve mühendislik hizmetleri açısından bir çok ülkeye ihracat yapan ülkemiz açısından bakıldığında “Power Engineering”, “Energy Engineering” olarak belirtilen mühendislik dalları bile gerekli hale gelmiştir. Sadece diploma ile değil transkript ile kontrol daha düzenli bir şekilde yapılmalıdır. Temel derslere ilave olarak; Elektrik makineleri 1, 2 (DC, AC) Aydınlatma ve İç Tesisat, Üretim, İletim, Dağıtım, Korunma, Yüksek Gerilim Tekniği, Derslerinin hepsi eksiksiz olarak alınmalıdır. Stajlarından en az bir tanesini de bir elektrik dağıtım şirketinde yapmalıdır. Bunlar sağlandıktan sonra; Elektrik-Elektronik Mühendisi, Elektrik Mühendisi’nin yaptığı işleri yapabilir.”

Panelde konuşan MEDAŞ Genel Müdürü Önder Kazazoğlu, MEDAŞ’a ait bazı rakamsal bilgiler vererek başladığı konuşmasına MERAM’ın kuruluş tarihçesini anlatarak devam etti.

Kazazoğlu şirketin teknolojik yatırımları ile ilgili şu bilgileri verdi; “İşletme ve Bakım Kolaylığı sağlayan Coğrafi Bilgi Sistemi. Elektrik arızalarının uzaktan izlenmesi ve yönetilmesi ile SCADA sistemi. Uzaktan sayaç okuma ve online fatura bilgileri güncelleme ve işletmeyi bir bütün haline getiren Şebek Yönetim Sistemi. Çağrı merkezi oluşturuldu, web sayfası güncellendi, ödeme kolaylıkları için ödeme noktaları açıldı, müşteri bilgi sistemi yenilendi, doküman yönetim sistemine geçildi.”

Sunumunda MEDAŞ’ın sokak aydınlatma şebekesi hakkında da bilgiler veren Kazazoğlu Konya ili genelindeki arıza ve bakım ile ilgili resmi rakamları aktardı. Arıza algılama süresinin 48 dakikadan 10 dakikaya düştüğünü kaydeden Kazazoğlu arıza oranının 2010 yılına göre yüzde 68 oranında azaldığını savundu.

Önder Kazazoğlu sunumunda şunları belirtti;”
2011 yılı için ayrılan 114.000.000 TL’ lik yatırım bedeli ile muhtelif kesitlerde 352 km enerji nakil hattı ve 868 km AG-OG elektrik şebekesi, 89 adet kesici ölçü kabini, 110 adet dağıtım trafosu ilave edilecektir. Gerilim düşümlerini ortadan kaldırmak, arızayı “SIFIR” a indirmek, müşterilerimize kesintisiz ve sürekli enerji verebilmek ve aydınlatma için toplam 316 adet yatırım projemiz mevcuttur.

Bölgeye Enerji Temini Sorunları;

Dağıtım Şebekemizin geniş olması sebebiyle, Trafo Merkezlerinden çıkan fider hatlarının uzun olması gerilim düşümü sorunlarını yaratmaktadır. Trafo Merkezi sayısının artırılarak daha küçük güçte, dağınık bölgelerde trafo merkezlerinin yapılması sağlanacaktır. Enerji Nakil Hatlarının uzunluğu ve enerji tüketiminin artmasıyla gerilim düşümleri yaşanmakta, röle koordinasyonu sağlanamamakta ve arızaların kesinti süre ve sayıları artmaktadır.

Bu bilgiler ışığında daha sonraki enerji taleplerinin karşılanabilmesi, fider uzunluklarının azaltılarak işletme kolaylığı sağlanması, tüketiciye kesintisiz ve kaliteli enerji vermek adına, MEDAŞ olarak TEİAŞ’tan

Acilen;

KONYA İline 11 adet Trafo Merkezi
AKSARAY iline 3 adet Trafo Merkezi
KARAMAN İline 2 adet Trafo Merkezi tesis talep edilmiştir.

BELEDİYE SORUNLARI;

Şirketimiz Belediyelerin imar uygulamalarında yapılaşmanın olduğu yerlerde ihtiyaç olan trafo yerlerinin ayrılmaması nedeniyle vatandaşların enerji taleplerini karşılamakta büyük zorluklar yaşamaktadır.

KONYA OVASI SULAMA PROJESİ;

Konya Ovası Sulama Projesi (KOP) kapsamında mevcut tarımsal sulama kooperatiflerinin açık

sulama yerine damlama ve yağmurlama sulama ya geçmeleri yönünde çalışmalar öngörüldüğünden mevcut dağıtım trafolarının güçlerinin yükseltilmesi ve çok eski olan dağıtım şebekelerinin yenilenmesi için kooperatiflerin yada ilgili kuruluşların çalışmalara başlaması gerekmektedir.”

“Özelleştirmelerle hizmet anlayışında kâr anlayışına geçildi”

Panelde son olarak EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Ramazan Pektaş konuştu.

Pektaş şöyle konuştu; “İsmail Hasırcı’nın çok değerli dostları, değerli meslektaşlarım değerli konuklarımız hepimizi saygıyla selamlıyorum. İsmail Hasırcı ve onun şahsında kaybettiğimiz bütün hem sektör çalışanlarımızı hem dostlarımızı; daha güzel dünya uğruna hayatını kaybedenleri huzurlarınızda anmak istiyorum. Bu gibi değerleri varlıklarında fark edilmezler ancak yok olduklarında birden bire ne kadar önemli olduklarını fark ederiz.

Örneğin şu anda lambaların hepsi sönsen elektrik gitti lambalar söndü deriz. Ama burada sabahdan beri konuşurken hiçbirimiz burayı aydınlatan lambaların farkında değildik. Ne zaman o eksilirse onu çok daha acı şekilde hissedebiliriz. İsmail Hasırcı da benim tanımaktan onur duyduğum önemli şahsiyetti. Anısının yaşatılması için temsilciliğimizin verdiği bu çalışmalara bir kez daha teşekkür etmek istiyorum.

Sık sık arkadaşlar toplantılarda Konya’yı şube yapmaktan bahsederler. Ben de her zaman şunu söylüyorum Şube olmak önemli değil şube gibi çalışmak önemli. Bugün buradaki sayı hâlâ buna hazır olmadığımızı gösteriyor. Çünkü bu Odanın, bu temsilciliğin geçmişinde bu kadar izi olan bir büyüğümüzü İsmail Hasırcı’yı anarken arkadaşlarımızın çok daha kalabalık olmasını beklerdim. Kimse alınmasın ama bu

temsilcilikte izi olan Hasırcı'yı daha katılımla anmamız lazım. O bunu çok fazlasıyla hak ediyordu.

Enerji bizim hayatımızın olmazsa olmazı, vardan yok olmayan yoktan var olmayan ancak dönüşebilen bir kavram. Çeşitli enerji kaynakları var tür olarak. Biz bunları hayatımızın değişik alanlarında farklı şekilde konuşuyoruz. Enerji ile ilgili çok temel şeyler söyleriz genelde. Enerji ekonomik olmalı, ekolojik olmalı, yerel olmalı, kaliteli, sürekli olmalı gibi çok temel şeyler söyleyebiliriz. Bunlara en fazla uyan enerji türlerine yönelmemiz gerekir. Ancak bu konuda bizim ülkemizin geçmişi ve bugünü çok iyi sınavlar vermedi diyebilirim. Gerek ekonomik gerek yerellik gerekse ekolojik olması bakımından hepimizin eleştirebileceği önemli problemler var.

Enerji politikalarını oluştururken kaynakları seçerken yapmamız gereken tercihler konusunda -henüz Türkiye'de yok, olmasını da istemem- nükleer enerji konusunda geçmişte dünya üç büyük musibet yaşadı. Nükleer santralle ilgili bu kadar hevesi açıkçası anlamıyorum. Nükleer santral kurulması düşüncesi çok iyi niyetli düşünce değil. Yarın bir gün başka bir yerde nükleer kaza gerçekleşmesi mümkün. Bu kazalar ilk değildi son da olmayacak. 'onda var şunda var bunda var' diyenlerin 'o vazgeçiyor bu vazgeçiyor biz de vazgeçelim' demesini beklerim. Bilimsel yaklaşımlarda bir olgunun hem artıları hem eksileri objektif kriterlerle değerlendirilmesi gerekir. Ben bunun çok iyi yapılamadığını düşünüyorum.

Enerji politikalarının özelleştirme ile yürütülmesine ilişkin birkaç şey söylemek istiyorum. Bildiğimiz gibi özelleştirme 30 yıllık mesele. 1984-85'lerde özelleştirme kavramı çıktı. Bir çok alanda, uygulandı uygulanan her alanda büyük tartışmalar sorunlar yaşandı. Özelleştirmenin elektrik enerjisine kadar gitmesine engelleyelim dedik ancak ne yazık ki başaramadık. Ülkemiz açısından başarısızlık olarak özelleştirmeyi isteyenler açısından başarı olarak görüyorum. Neden başarısızlık olarak görüyorum. 80'lerin ortalarındaki söylemlerin hiçbirinin gerçeklik payı yoktu. Hepsisi politikacıların yalanlarıydı. Hiçbiri doğru analize ve gerçekçi incelemeye dayanmıyordu.

Söylemde gerekçeleri sıralayalım. 'Oralar arpalık olarak kullanılıyor' diyorlar, söyleyene bakıyorsun onu kullanan. Samimi isen kullanma. Verimsiz işletiyor' deniliyor söyleyen oradaki yönetici, verimli işlet. Neden bu iki yüzlülük. Beceriksizliğe rağmen kamu kurumları aynı insanlarla neden yönetildi? Kamunun elindeki mülkiyeti kamuya ait olan mal ve hizmet araçları birer birer elden çıkartıldı. Hemen hemen hiçbir doğru olmayan gerekçeler vardı. Şu vardı ve-

rimsiz işletiliyordu arpalık olarak kullanılıyordu doğru. Çözüm olarak önerilen satalım kurtulalım yaklaşımı halkın kendi birikimleriyle oluşturduğu değerleri birilerine verme, kaynak transferinden başka bir şekilde açıklanamaz. Özelleştirme orman ürünlerinden et balıktan tutun, iletişime, sağlığa, eğitime enerjiye sirayet etti. Hepsinde çok farklı problemler yaşıyoruz. Bir hizmetin kalitesi sürekliliği açısından, hizmetin fiyatı açısından, oradaki istihdam politikaları açısından problemler yaşıyoruz.

Dağıtım bölgeleri özelinde bakarsak; ani uygulama değişiklikleriyle bazı konularda birdenbire o konu ile ilgili işimiz olduğunda haberdar oluyoruz.

Abonemiz müşteri deniyor ama ben hâlâ abone demekte ısrarcıyım, zaman zaman ani uygulama değişikliklerine muhatap oluyor. Eskiden olagelen sistemle yaptığı işleri artık öyle olmayacağını öğreniyor; bunlarla ilgili genel duyurular olmuyor. Bir çok yerde deneyimsiz personel ile işlerin yürütüldüğünü görüyoruz, bu da hizmet kalitesini düşmesine maliyetlerin artmasına yol açabilmekte. Sadece elektrikte değil diğer özelleştirilen sektörlerde genel problem haline gelmiş durumda.

Özelleşen yerlerde kamusal odağı olmasından çıkıp kâr odaklı olmasına yönelmesi; personelin daha uzun süreli çalıştırılması yaşanabilmekte. Zaman zaman bir personelin bir şekilde ayrılması durumunda başka personel o göreve bakmak durumunda, iç sirkülasyonlar artmakta. Özelleşen kurumlarda personellere ödenen ücretler biraz düşük, dolayısıyla bir kısım personel deneyim kazandıktan sonra hemen kendisine göre daha avantajlı yere geçmekte. Bu da sirkülasyonu artırmakta.

Serbest çalışanların proje onayıyla ilgili sürpriz kararlar, bazı engeller nedeniyle bizim üyelerimiz projelerinin onayı sırasında ciddi zorlukla karşılaşabilmekteler.

Şeffaflığın önemli ölçüde kaybolduğunu görüyoruz, biliyoruz. Daha önce kamu elinde bu işletmeler çalışırken gizlenmeye gerek olmayan şeyler özelleştirme sonrası kullanım hakları imtiyaz sözleşmelerle yapılan sözleşmelerin önemli kısmı gizli sözleşmeler olduğunu hepimiz biliyoruz.

Zaman zaman faturalarda beklemediğimiz anlamadığımız değişiklikler olmakta. Özelleştirme sonucunda devralan kuruluşların hemen hemen hepsinin daha önceden bakış açısı şuydu; kamudayken hizmet anlayışı vardı şu anda kâr odaklı çalışma anlayışına geçildi."

Panel, izleyicilerin sorularının panelistler tarafından yanıtlanması ile sona erdi.